

Περί «θετικών προτάσεων» και «διαλόγου» στα ΑΕΙ, του Παναγιώτη Σωτήρη

25/11/2010 - 09:59

Στην τρέχουσα κυβερνητική διαχείριση της επιβολής κοινωνικά επαχθών μέτρων, αναπόσπαστη πλευρά είναι η διαμόρφωση κλίματος συλλογικής ενοχής για την σημερινή κατάσταση και μέσω αυτού η απαίτηση να διατυπώνονται και «θετικές αντιπροτάσεις» για την έξοδο από την κρίση.

Το κλίμα εμφανίζεται και στη συζήτηση για τις αλλαγές στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Σύμφωνα με αυτό, ακόμη και εάν κάποιος διαφωνεί με πλευρές των προτάσεων του Υπουργείου Παιδείας, οφείλει παρ' όλα αυτά να κάνει και αυτός προτάσεις που να τροποποιούν το ισχύον καθεστώς, διαφορετικά είναι συνυπεύθυνος για τη σημερινή κατάσταση ή χαρακτηρίζεται από «στείρο αρνητισμό». Έκφραση αυτού του κλίματος είναι σειρά αποφάσεων Πανεπιστημιακών οργάνων που δηλώνουν διαφωνία με το «Σχέδιο Διαβούλευσης» αλλά την ίδια στιγμή αποδέχονται την επιδείνωση του εργασιακού καθεστώτος των διδασκόντων, τη μείωση της φοιτητικής συμμετοχής, την αυξημένη «οικονομική αυτοτέλεια». Εάν αυτό θεωρηθεί «διάλογος» με το Υπουργείο Παιδείας, τότε αυτός ξεκινά με κρίσιμες υποχωρήσεις.

Γι' αυτό και δεν πρέπει να παρασυρθούμε από το κλίμα συλλογικής ενοχής και καταναγκαστικής απαίτησης για την κατάθεση «θετικών» προτάσεων. Πρώτα από όλα γιατί εάν δεν περάσουν τα νέα μέτρα, αυτό είναι εξέλιξη θετική καθεαυτή, γιατί θα έχουμε υπερασπιστεί κρίσιμες κατακτήσεις. Και βέβαια δεν υπάρχει τίποτε το συντηρητικό στο να υπερασπιζόμαστε κατακτήσεις. Η κατάργηση ημιφουδαρχικών θεσμών όπως ήταν οι βοηθοί, η συμμετοχή όλων των διδασκόντων και των φοιτητών στη διοίκηση, το πανεπιστημιακό άσυλο, η μονιμότητα και εργασιακή αξιοπρέπεια των διδασκόντων, η δωρεάν παιδεία, η δυνατότητα απόδοσης τυπικών επαγγελματικών δικαιωμάτων στα πτυχία, όλα αυτά είναι κατακτήσεις του εκπαιδευτικού κινήματος και κατ' επέκταση της κοινωνίας. Σε καμιά περίπτωση δεν αποτελούν προνόμια. Το να αρνούμαστε ένα νόμο που τα καταργεί είναι θετική πρόταση όχι άρνηση.

Σημαίνει αυτό ότι δεν πρέπει να αλλάξουν τα πράγματα στην Ανώτατη Εκπαίδευση; Κάθε άλλο, μόνο που αυτά που πρέπει να αλλάξουν δεν είναι οι κατακτήσεις του εκπαιδευτικού κινήματος, όπως συμπυκνώθηκαν στο Νόμο Πλαίσιο 1268/82, αλλά όλα εκείνα που σήμερα επιτρέπουν την επιχειρηματική και αυταρχική μετάλλαξη του Πανεπιστημίου και τα οποία το «Σχέδιο Διαβούλευσης» ενισχύει. Αυτά που πρέπει να αλλάξουν είναι η χρηματοδοτική ασφυξία των ΑΕΙ που υπονομεύει την δωρεάν παιδεία, οι ποικίλες μορφές υπονόμευσης των πτυχίων, η διαμόρφωση εκτεταμένων πεδίων άμεσων ή έμμεσων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, οι νέες ιεραρχίες μέσα στο καθηγητικό σώμα και η εξώθηση σε πρακτικές καριερισμού.

Σε αυτό το πλαίσιο όντως υπάρχει περιθώριο για προτάσεις ανταγωνιστικές προς την κυρίαρχη πολιτική, μόνο που είναι προτάσεις ρήξης και όχι «βελτίωσης»: Πάγια δημόσια χρηματοδότηση ως εγγύηση απέναντι στην εμπορευματοποίηση και τις πιέσεις της αγοράς. Κατάργηση κάθε μορφής διδάκτρων. Απεξάρτηση της έρευνας από τη διεκδίκηση ανταγωνιστικών προγραμμάτων. Μονιμότητα των διδασκόντων, σε όλες τις βαθμίδες και άρνηση της ατομικής διαπραγμάτευσης. Πραγματική πλήρης και αποκλειστική απασχόληση και κατάργηση κάθε δυνατότητας επιπλέον αμοιβών, πέραν του μισθού, είτε από επάγγελμα είτε από προγράμματα. Διεύρυνση της φοιτητικής συμμετοχής και άρση στεγανών όπως είναι οι συνελεύσεις ειδικής σύνθεσης. Υπεράσπιση των πτυχίων και κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων ενάντια στην εξατομίκευση και τον επισφάλεια.

Στείρος αρνητισμός; Ας δώσουμε το τελευταίο λόγο στον ποιητή: «*Ο αρνηθείς δεν μετανοιώνει. Αν ρωτιούνταν πάλι όχι θα ξαναέλεγε.*» (Κ.Π. Καβάφης).